

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Klittens Børnehus

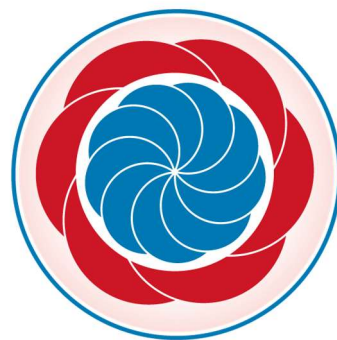
2023

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Behovet for fokus på overordnede rammer – en genstart efter COVID-19:

Årshjul: Der har været behov for at genfinde rytmen og elementerne fra årshjulet med beskrivelsen af den pædagogiske indsats i hverdagen. Børnehusets Udviklingsteam har i denne forbindelse udarbejdet en model med 2 niveauer af forløb:

- Pædagogiske aktiviteter (planlægning, dokumentation og evaluering i aktivitetsskema m. SMTTE-model).
- Fagligt fokusområde (Eks. ”Garderobepædagogik”, som vi har haft som overordnet fokus tidligere)
- Pædagogiske aktiviteter (planlægning, dokumentation og evaluering i aktivitetsskema m. SMTTE-model).
- (- Et 3. lag skal indarbejdes med overblik over pædagogisk tilsyn, statusmøder for sprog m.m.)

Organisering og struktur: Der har været arbejdet med væsentlige ændringer i organiseringen og strukturen i børnehuset. Grundet udfordret rekruttering af dagplejere valgte administrationen i Dagtilbud og Undervisning at der skulle etableres en midlertidig tullegruppe (0-2 årige børn) pr. 16. august 2021, som pr. 1. januar 2023 blev permanent vuggestue. Af ovennævnte følger en omorganisering af børnehaven i foråret 2023 i forbindelse med vuggestuens indflytning i børnehusets grupperum. Dette har bl.a. medført valget af aldersintegrerede børnegrupper fra juni 2023 – som har medført rokade i både børne- og personalegruppe. **Ledelsen valgte på baggrund af forandringsprocessen ikke at vælge et fagligt fokusområde for perioden 2022-2023.**

”Litteracy”, ”Nummeracy” & ”Natur, udeliv & science”: Sammen med personalet fra Holmsland Børnehus har der været afholdt temaaften med introduktion af materiale udleveret fra Dagtilbud og Undervisning. Dagtilbuddene har fået udleveret 3 kasser med grundlæggende materiale til arbejdet med det tidligere skriftsprog (litteracy), den tidlige matematiske opmærksomhed (nummeracy) og arbejdet med natur/naturforståelse (natur, udeliv & science).

Implementeringen af tilsyns- og udviklingskonceptet KIDS: Temaaften med introduktion til mindset og rammesætning for KIDS og efterfølgende kursus til observationspædagog og dagtilbudsleder har sammen med selve tilsynet/tilsynsmødet sat fokus på bl.a. fysiske legemiljøer, relationer og leg/aktivitet.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Som udløber af vores arbejde med årshjulets pædagogiske aktiviteter er det især SMTTE-modellen, der har været anvendt som evaluering på forløb. Der har været forskelligt fokus på brugen af vores aktivitets-skema indeholdende SMTTE-modellen på de 3 team i børnehaven. Fremadrettet i den nye organisering skal evalueringen af pædagogiske aktiviteter drøftes.

I forhold til børnegruppens trivsel og udvikling skal vi have genoptaget brugen af den pædagogiske læringscirkel, PLC. PLC'ens styrke omkring at se på både børnenes læringsmål – men også læringsmålene for det pædagogiske personale - bør måske også bruges i forhold til arbejdet den pædagogiske læreplan?

Som nyt fra 2022 er børnehuset en del af det kommunalt valgte tilsyns- og udviklingskoncept KIDS. Observationer ved kommunal pædagogisk konsulent, en observationspædagog fra børnehuset og dagtilbudslederen giver materiale til drøftelse og refleksion. Observationerne og udvalgte tematikker fra tilsynet vil fremadrettet bidrage til udviklingen af evalueringskulturen – og måske endda endnu vigtigere: Feedback-kulturen

---

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

I børnehuset arbejdes der på fortsat udvikling af årshjulet, der skal være den faglige sikring af arbejdet med den pædagogiske læreplan i børnehusets hverdag.

- På teammøder (Aktivitetsskema m. SMTTE)
- I udviklingsteamet (Rammesætning og temaer)
- På personalemøder (Drøftelser og vidensdeling – hvor især vidensdeling bør have større fokus fremadrettet)

Tematikker fra 2022-2023: "Leg og venskaber", "Natur og vand", "Fra jord til bord", "Juletraditioner", "Vinter", "Hvem er jeg", "Forår", "Kultur og æstetik", "IT", "Leg med sproget".

Udviklingsteamet skal i efteråret 2023 fastsætte nyt fagligt fokusområde, en del af årshjulet, der har været nedprioriteret under omorganiseringen af børnehuset.

Andre tematikker fra læreplanen:

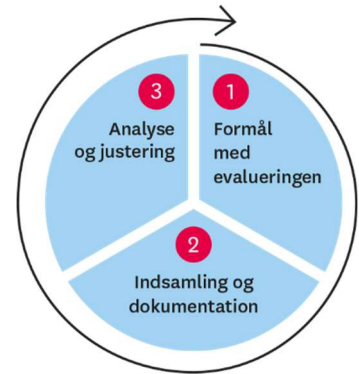
- Sammenhænge: Samarbejdet med SFO/skole skal videreudvikles – tiltag med samarbejds møder mellem medarbejdere fra børnehus og SFO og børnehaveklasseledere fra før COVID-19 er planlagt til at skulle genoptages i skoleåret 2023-2024.
- Forældresamarbejde: Forældregruppen har deltaget i forældretilfredshedsundersøgelse i forbindelse med tilsynet 2022. Forældrebestyrelsen har bidraget med bl.a. inspirationsfolder til nye forældre vedr. en sund og varieret madpakke og har også aktuelt formuleret førsteudgaven af et værdisæt for forældrebestyrelsen arbejde og fokus.
- Børneperspektiv + Leg + Pædagogisk læringsmiljø + Dannelse og børneperspektiv: Tematikker fra læreplanen, der også vil indgå i det fortsatte arbejde med fokuspunkter fra KIDS og tilsynet 2022.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Der er i foråret behov for at børnehusets børnegrupper bruger hele huset – ude og inde – og lokalområdet, da børnetallet i foråret er størst. Det har før omorganiseringen juni 2023 været børnehusets mellemgruppe (dem, der skulle starte i skole året efter) der årligt blev organiseret i Udegruppen – med det formål at skabe kendskab og fællesskab på tværs af de eksisterende børnegrupper inden opstart på den tidligere permanente ældstegruppe. Der var 2 formiddage i ugen afsat til aktiviteter og leg over en periode på 10-11 uger i foråret.

Oplevelsen af forløbet med Udegruppen var i nogle år blandede. Begrænset planlægning, ofte impulsiv forberedelse af aktiviteter og skiftende medarbejdere på udegruppe-dagene kunne give udfordringer med overblik og motivation – både i børne- og medarbejderhøjde. Vi havde behov for at skabe et meget mere kontinuerligt læringsmiljø – hvor vedkommende aktiviteter kunne give fælles fordybelse/viden, input til leg og give bedre muligheder for nye relationer på tværs af børnegrupperne.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Der foregik i 2021 en løbende mundtlig opsamling efter (de allerfleste) forløb - fotodokumentation af alle forløbene – enkelte praksisfortællinger fra børn og forældre om det børnene var optagede af. Der blev evalueret i personalegruppen og i børnehusets Udviklingsteam (repræsentanter fra hvert team og ledelsen, der rammesætter arbejdet med den pædagogiske læreplan).

En arbejdsgruppe fik op til Udegruppe-start i 2022 til opgave at gå på opdagelse i, hvilke elementer af tidligere års forløb der skulle gøres mere af, og hvad vi havde behov for at tilføje.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

I forhold til at skabe et bedre læringsmiljø, der mere optimalt støtter børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse gennem vedkommende forløb, havde arbejdsgruppen særligt fokus på drøftelsen af:

- Rammesætning af forløb – gruppeopdeling, tidsforbrug, tid til at lege
- Forberedelse af aktiviteter i tilpas tid
- Introduktion til dagens aktivitet – fokus på hvordan vi øger børnenes parathed og opmærksomhed
- Kontinuitet i det pædagogiske personale, der deltager i Udegruppen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Arbejdsgruppens opsamling og drøftelse medførte følgende tiltag i Udegruppe-forløbene:

- En årligt nedsat arbejdsgruppe står for overordnet rammesætning af udegruppe-forløbet. Arbejdsgruppen kan bestå af repræsentanter fra alle team eller 2 tovholdere, alt efter behov. Der udarbejdes en oversigt over antal uger og et oplæg til aktiviteter. Herefter drøftelse på team, hvor det pædagogiske personale fordeler sig på aktivitetsdagene.
- Udpegning af aktivitetsansvarlige, der forbereder materialer til de enkelte aktiviteter i forløbet.
- I størst muligt omfang opbygge rutiner omkring aktiviteterne. Alle fra Udegruppen samles i fællesrummet og der synges årets Udegruppe-sang. Herefter introduceres dagens emne. Er dagens emne "Genbrug", introduceres forløbet med en kort film/tegnefilm på storskærm (Bl.a. et Gurli Gris-afsnit har en fornøjelig tilgang og fortælling omkring dette). Herefter snakkes der kort om eksempelvis affald og nedbrydningstider i naturen (også med visuel præsentation på storskærm). Denne introduktion må ikke tage meget mere end 10-15 minutter. Efterfølgende kan man gå ud i grupper i lokalområdet og indsamle affald – og snakke om det indsamlede og sortere det ved hjemkomst – med mulighed for at snakke eksempelvis nedbrydningstider igen. Lige netop denne aktivitet ligger nok ikke så meget op til at inspirere børnenes leg efterfølgende – men aktiviteter i eksempelvis "Indianerdage" er det oplagt, at vi husker tid til at lege med de materialer og den inspiration, som formiddagen har frembragt.
- Indførelse af princip om, at hvis pædagogisk personale fra Udegruppe-holdet er syg/fraværende, så indsættes i størst muligt omfang ikke vikar – men en anden fast medarbejder.

Opsamlingerne fra de 2 seneste Udegruppe-forløb bekræfter os i, at struktur og tydelig opgavefordeling skaber bedre læringsmiljøer – og forløb, der understøtter vores målsætning om vedkommende aktiviteter, der muliggør skabelsen af nye relationer i børnegruppen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrebestyrelsen har drøftet synligheden af arbejdet med den pædagogiske læreplan og årshjulet for den pædagogiske læreplan. Der er et klart ønske om, at forældrebestyrelsens gerne vil involveres. Indførelse af årshjul for forældrebestyrelsens opgaver kan understøtte en mere kontinuerlig deltagelse i evalueringen af den pædagogiske læreplan.

Der er påbegyndt drøftelse af forældrebestyrelsens/støtteforeningens understøttelse af elementer af den pædagogiske læreplan – eks. organisering af besøg i børnehuset af lokale bidragsydere, der kan noget med sang, musik, bevægelse, deres erhverv – eller noget helt andet!

Fremadrettet: Forældrebestyrelsens værdisæt som muligt endnu større afsæt til dialog og for indsamling af data fra børn og forældre.

”Vi skaber grobund for fællesskab, udvikling og god kommunikation”

Dette gøres gennem fokus på 3 kerneområder:

- Samarbejde
- Sundhed og Trivsel
- Mangfoldighed

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Indsat fra tilsynsrapporten (udarbejdet efteråret 2022):

På baggrund af KIDS observationer, KIDS drøftelser og tilsynsmødet kan følgende opfølgningsspørgsmål formuleres:

Fysiske omgivelser indendørs: Rum i rummet samt tematiserede legemiljøer.

Fysiske omgivelser udendørs: Legepladsen som pædagogisk uderum med fokus på at understøtte børnenes relationer og leg. Der arbejdes med at afklare personalets organisering, forventninger til hinanden, hvem gør hvad samt roller/positioner i forhold til børnenes leg.

Leg og aktiviteter: Den didaktiske planlægning, forberedelse, gennemførelse samt evaluering.

På legepladsen facilitering af børnenes leg.

Relationer: Kommunikation/dialogiske processer med børnene. At være nysgerrig, udforskende og lyttende til børnenes perspektiver samt følge barnets spor,

Bekræftelsen, hvor der sættes ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser samt kvalificering af konfliktløsninger ved at tale om hvad der skete, lytte til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres følelser og oplevelser samt inddrage disse i løsningen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Fokus på opsamling af data (defineret bredt) i hverdagen – at finde metoder/systemer, der gør det håndterbart – og samtidigt brugbart – i en almindelig dagtilbudshverdag, mens vi også skal være nærværende og opmærksomme på børnegruppen. Børnehuset havde tidligere gode erfaringer med praksisfortællinger – denne kultur kan genskabes til fordel for vores evaluering. Derudover så skal vi være opmærksomme på at inddrage de mere "hårde" data, der allerede genereres i dagtilbuddet. "Hjernen og Hjertet" opsamler data fra sprograppen, sprogvurderinger, dialogprofiler. Disse bruges først og fremmest i forhold til det enkelte barn – men vi kan blive bedre til at se mønstre og skiftende behov.

Større synlighed af evalueringsværktøjer – hvornår og hvordan bruger vi SMTTE, PLC og værktøjer fra EMU/DCUM m.fl.

KIDS-konceptet giver os mulighed for at bruge materiale i forhold til observationer ud over de lovpligtige tilsyn. Udviklingsteamet og observationspædagogen inddrages i drøftelse af brugen.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Med fokus på den nye organisering med vuggestue i børnehuset og med blik for fokusområderne fra KIDS, vil der i efteråret 2023 blive iværksat en revision af børnehusets pædagogiske læreplan.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC